SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Asiantuntijalausunto: HE 212/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta toimittaa eduskunnan verojaostolle asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.

Asia on tärkeä biokaasusektorille, sillä verotuskysymykset ovat olleet epäselviä jo pidemmän aikaan. Verotusratkaisujen merkitys on tullut entistä oleellisemmaksi, kun kiinnostus liikennebiokaasun tuottamiseen on lisääntynyt vuodesta 2017 lähtien. Teollisuuden vähähiilisyystiekartat ovat lisänneet myös eri teollisuussektoreiden kiinnostusta biokaasua kohtaan.

Näemme, että lainsäädäntöehdotus biokaasun verotuksesta antaa omalta osaltaan työrauhan jo investoinneille ja investointia suunniteleville toimijoille. Täten kannatamme esityksiä liikennebiokaasun sekä lämmitys- ja työkonekäyttö ja pientuotannon verotuksesta. On hyvä, että biokaasua kohdellaan kaasuverkon piirissä ja kaasuverkon ulkopuolisia toimijoita tasa-arvoisesti. Sen sijaan pyydämme täsmennystä biokaasun verotuskohteluun CHP-tuotannossa, teollisuus-määritelmään sähköverotukseen sekä notifikaatioon.

1 § Huoltovarmuusmaksu

Momentissa 2 esitetään, että biokaasusta tulee maksaa huoltovarmuusmaksua (Verotaulukko 1: 0,084 €/MWh) SBB:n mielestä biokaasun huoltovarmuusmaksun maksaminen ei ole linjassa huoltovarmuuteen liittyvien päätösten kanssa, sillä tähän mennessä huoltovarmuusmaksua on pitänyt kantaa ainoastaan ulkomaisista polttoaineista, ja niin ikään turve ja mäntyöljy ovat sen ulkopuolella. **SBB esittää, että myös liikennebiokaasun kohdalla huoltovarmuusmaksu jätetään kantamatta, sillä kyseessä on kotimainen polttoaine.** Jollain aikavälillä biometaanin tuonti luultavasti lisääntyy Suomeen, mutta tällä hetkellä tuontimäärät ovat hyvin alhaisia.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

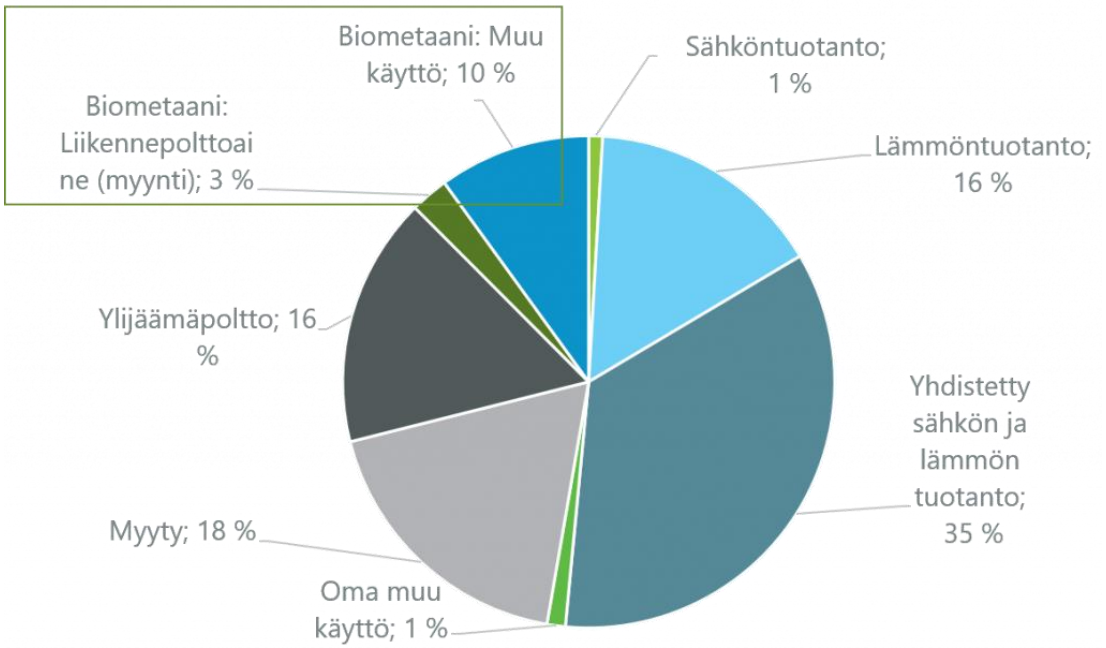
Yhdistetty lämmön ja sähkön tuotanto (CHP)

Hallituksen esityksen mukaan veroa ei kannettaisi biokaasun lämmitys- ja työkonekäytöstä, sen sijaan biokaasun verottaminen yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannossa on nyt epäselvä ja tulkinnanvarainen. Pahimmillaan voidaan tulkita, ettei biokaasu ole verotonta CHP-tuotannossa. SBB:n näkemyksen mukaan biokaasun tulisi olla verotonta kaikissa muissa käyttökohteissa lukuun ottamatta liikennekäyttöä. Ehdotusta kaipaa selvennystä CHP:n koskevien kohtien osalta, joita ovat 4§, 21§ ja verotaulukon 3. Esitämme seuraavat muutokset:

- **Poistetaan verotaulukosta 3 biokaasu^{t} ja biokaasu^{r}.**
- **Lisätään perustelumuistioon pykälän 4 momentin 5 yhteyteen, ettei kestävää biokaasua veroteta CHP-tuotannossa. Pykälän 4 momentin 5 mukaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettävään kivihiileen ja maa- ja biokaasuun sovelletaan alennettua verokantaa verotaulukon 3 mukaisesti.**
- **Lisätään perustelumuistioon pykälän 21 momentin 1 yhteyteen, ettei kestävää biokaasua veroteta CHP-tuotannossa.**

Perustelut:

- Yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettävään biokaasuun ei kohdisteta veroa. Jos CHP-tuotannossa käytettävä biokaasu menee verotuksen piiriin , niin silloin biokaasu olisi ainut biopolttoaine, jolle vero asetettaisiin. Muille CHP-tuotannossa käytettäville biopolttoaineille ei aseteta energiaveroa.
- Ehdotus kohdistuu suurimpaan osaan nykyisiä biokaasulaitoksia, erityisesti biojätteen erilliskeräystä ja kaatopaikkakaasujen hyödyntämistä. Kaikkinensa noin 40 % biokaasusta hyödynnettiin CHP-tuotannossa vuonna 2020. Näissä tuotantoyksiköissä biokaasun soihduttaminen on jo yleistä, ja ehdotus voi jossain määrin lisätä soihdutusta erityisesti kaatopaikkakaasujen kohdalla.
- Ehdotus ei ole hallituksen päätöksen mukainen. Hallitus linjasi syksyn ilmastopäätöksissä, että ”biokaasu säilyy verottomana muussa kuin liikennekäytössä.” (Hiilineutraaliuden saavuttaminen (valtioneuvosto.fi))

Kuva 1 Biokaasun käyttö 2020. Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 1 Biokaasun tuotanto eri yksiköissä vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus

		2019							
		Jalostamattoman biokaasun tuotanto (MWh)	Jalostamattoman biokaasun kulutus (MWh)						
		Jalostamattoman biokaasun tuotanto	Sähköntuotanto	Lämmöntuotanto	Yhdistetty sähkön ja lämmön tuotanto	Oma muu käyttö	Liikennepoltto aine (myynti)	Myyty	Ylijäämäpoltto
	Jätevesilaitokset	246 612,08	1 556,49	37 580,57	128 543,14	4 438,67	0,00	34 526,08	39 967,13
	Yhteiskäsittelylaitokset	334 488,05	9 897,00	64 516,36	68 212,23	14 413,06	0,00	116 055,00	61 394,41
	Kaatopaikkalaitokset	231 534,34	3 480,00	26 225,71	110 783,39	0,00	0,00	39 414,96	51 630,28
	Maatilalaitokset	12 820,09	610,00	4 703,15	7 260,12	246,83	0,00	0,00	0,00

Teollisuuden alempi sähköveroluokka

Kannatamme esitystä kiertotalousteollisuuden ottamisesta mukaan alempaa sähköveroluokkaan. Käytännössä tämä tehdään 2 §:n 6 kohdassa, jossa annetaan teollisuus-määritelmä. Asiasta annetaan tarkempi selostus myös pykäläkohtaisissa perusteluissa.

Arviomme mukaan biokaasulaitoksen toiminnat jätteiden vastaanotosta paineistettuun tai nesteytettyyn biometaaniin kuuluisivat määritelmän piiriin, mutta soveltamisessa voi olla tulkinnanvaraa.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Käytännön verotusmenettelyiden selventämiseksi ja toimijoiden yhdenmukaisen kohtelun varmistamiseksi esitämme lisättäväksi 2 §:n perusteluihin soveltuvissa määrin seuraavan tekstin (teksti sama kuin 4.1 Keskeiset ehdotukset -osiossa).

"Sähköverolain teollisuuden määritelmää muutettaisiin siten, että se kohtelisi neutraalisti teollista tavaran valmistusta ja jalostamista riippumatta siitä, mihin Tilastokeskuksen toimialaluokkaan toiminta kuuluisi. Tämän myötä teollinen kierrätysmateriaalien valmistus ja jalostaminen luettaisiin teollisuudeksi. Kyseinen toiminta olisi oikeutettu alempaan sähköveroluokkaan II sekä energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen sen voimassaoloajan loppuun saakka."

Biokaasun osalta esitämme 2 §:n perusteluihin seuraavaa lisäystä:

"Biokaasulaitoksen toiminnat jätteiden vastaanotosta raakakaasun, paineistettuun tai nesteytettyyn biometaaniin tuottamiseen mukaan lukien kierrätyslannoitteet ja -ravinteet, kuuluvat kierrätysteollisuuden piiriin, ja ne ovat näin ollen oikeutettuja hankkimaan sähkönsä alemmalla sähköveroluokalla II. Kaasun jakelu, tankkaus, jne. kuuluisi toimialaluokkaan D, eivätkä ne olisi oikeutettuja alempaan sähköveroluokkaan."

Perustelut:

- Biokaasun edellytykset tulee saada samalle tasolle kuin kilpailevat ratkaisut. Nyt esimerkiksi biodieselin valmistus kuuluu teolliseksi toiminnoksi. Biodiesel on merkittävin liikennebiokaasun kilpailija erityisesti raskaissa ajoneuvoissa.
- Biokaasun tuotanto ja jalostaminen ovat teollista toimintaa. Toimialaluokitus on vuodelta 2008 eikä se tämän vuoksi tunnista biokaasua siinä mielessä, kuin miten se mielletään nykypäivänä.
- Kierrätysteollisuus ei tällä hetkellä kuulu teollisuuden alemman sähköveroluokan piiriin. Myöskään biokaasulaitoksen toiminnat jätteiden vastaanotosta paineistettuun tai nesteytettyyn biometaaniin tuottamiseen eivät kuulu teollisuuden alemman sähköveroluokan piiriin. Biokaasulaitoksella syntyvän mädätejäännöksen prossessointi lannoitevalmisteiseksi katsotaan olevan teollisuutta ja näin alemman sähköveroluokan piirissä.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Notifikaatio

Perustelumuistiossa kerrotaan, että verottomuuden edellytyksenä on, että sille saadaan tarvittava EU-lainsäädännön mukainen valtiontukihyväksyntä (sivu 23). Varsinaisesta valtiontukihyväksyntäprosessista ei kuitenkaan mainita selkeästi perustelumuistiossa, vaan asiaan viitataan väljästi lakimuutosten voimaantulon yhteydessä sekä lakiehdotuksessa oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.

Esitämme, että perustelumuistioon esimerkiksi 9. Voimaantulo -osion yhteyteen kirjataan selkeästi, että biokaasun verottomuudelle haetaan EU-lainsäädännön mukaista valtiontukihyväksyntää vähintään 2027 asti.

Perustelut:

- Suomi ei ole hyväksyttänyt biokaasun verottomuutta Euroopan komissiolla. Verottomuus katsotaan valtiontueksi, jolle tulee saada komission hyväksyntä. Hyväksyntä luo oikeusturvaa toiminnanharjoittajille sekä valtiolle.
- Siirtymäajan aikana ratkeaa kansalliset ja EU-tason energia- ja kiertotalousverotusmuutokset. Laaja notifiointi varmistaisi ennustettavissa olevan toimintaympäristön riittävän pitkäksi aikaa, mikä varmistaisi investointien syntymisen jo nyt, eikä vasta viiveellä. Tällä hetkellä biokaasun verokohtelussa on suuria eroja eri jäsenmaiden kesken. Energiaverodirektiiviä ollaan uudistamassa, mikä tulee myöhemmin automaattisesti yhtenäistämään biokaasun verotuskohtelun.
- Ruotsi on jatkamassa biometaanin verottomuutta vuoteen 2030 asti.

Muut huomiot

Ympäristövaikutukset-osiossa sivulla 29 annetaan ristiriitaisia tietoja biokaasun verotuksen muuttamisen vaikutuksista biokaasun kysyntää eri käyttökohteissa. SBB:n arvion mukaan liikennebiokaasulle ehdotettu energiaverotaso on hyväksyttävissä, sillä sen ei pitäisi merkittävissä määrin heikentää biokaasun kilpailukykyä eikä toisaalta myöskään tehdä siitä liian ”houkuttelevan” verrattuna muihin käyttövoimiin. Liikennebiokaasukaasu kärsii edelleen muiden vaihtoehtoisten käyttövoimien tavoin korkeammasta hinnasta, vajavaisesta jakeluinfrastruktuurista ja suhteellisen rajallisesta ajoneuvovalikoimasta, jotka luonnollisesti

hidastavat kysynnän kasvua. Esitys biokaasun verottomuuden jatkosta on sen sijaan tarpeen lämmitys- ja teollisuuskäytössä, sillä näissä käyttökohteissa verotus aiheuttaisi haittaa biokaasun kilpailukyvylle eikä toistaiseksi ole esitetty mekanismia hinnan nousun kompensoimiseksi. Teollisuuden osalta on tärkeää varmistaa, että biokaasu mahdollistaa uusiutuvien kaasujen käyttöönoton jo nyt eikä vasta myöhemmin, kun synteettiset polttoaineet ovat kaupallisessa käytössä. Teollisuudessa on prosesseja, joita ei voida sähköistää nykytekniikalla.

Sivulla 14 on virhe. Vuonna 2019 biokaasua kulutettiin noin 1 terawattitunti, eikä 2,1 terawattituntia. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2019 käytettiin maakaasua yhteensä noin 25 terawattituntia ja biokaasua yhteensä noin 2,1 terawattituntia. Terajouleina tarkasteltuna biokaasun kulutus oli 2667 TJ vuonna 2019. (lähde: https://pxhopea2.stat.fi/sahkoiset_julkaisut/energia2020/html/suom0000.htm)

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä, Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi